

Den Internationale Domstol i Haag afsiger kendelse og fastslår, at Japans Videnskabelige fangst af hvaler i Antarktis er i strid med international ret.

I 1999 opstod tanken om at indbringe Japans fangst af hvaler i det Antarktiske Hvalreservat for FN's Internationale Domstol i Haag. Fangsten er foretaget under dække af, at den foregår med videnskabeligt formål, mens kødet i virkeligheden pakkes og sælges i japanske supermarkeder. Fangsten er dermed en omgåelse af det internationale forbud mod den hvalfangst, som har været gældende siden 1986.

Efter en række analyser og overvejelser indgav Australien i 2004 en klage til Domstolen. I 2010 optog Domstolen klagen til behandling og har siden udført en lang og grundig juridisk analyse, der gengives i en 247 sider lang udtalelse fra Den Internationale Domstol. Den 31. marts 2014, 10 år efter at den australske regering rejste sagen, afsagde domstolens 16 dommere kendelse i sagen. Domstolens afgørelser er endelige, kan ikke ankes, og er bindende for de involverede parter.

Den Internationale Domstols kendelse lød, at Japans hvalfangst i Antarktis ikke foretages af videnskabelige hensyn, som hævdedt af Japan, og derfor skal fangsten stoppes, indtil Japan har bevist, at fangsten foretages helt og holdent i overensstemmelse med gældende international ret, og ikke som nu med henblik på salg på det japanske marked.

Domstolen behandlede 7 punkter. Disse blev vedtaget med 12 stemmer for og fire imod, bortset fra et enkelt punkt der vedtoges med 13 stemmer for og tre imod.

1) Domstolen slog indledningsvis fast at den har kompetence til at behandle sagen, hvilket Japan først gjorde gældende, at domstolen ikke har.

2) Det blev fastslået at Japans selvudstedte tilladelse til fangst er i strid med Hvalfangstkonventionens artikel VIII, § 1, og dermed et lands ret til at foretage videnskabelige undersøgelser, som involverer fangst af hvaler.

3) Domstolen fastslog, at ved at udstede tilladelse til fangst, aflivning og forarbejdning af finhval, pukkelhval og Antarktisk vågehval har Japan ikke handlet i overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til Hvalfangstkommissionens vedtægter § 10(e), og dermed det internationale stop for kommerciel fangst af disse hvaler, som trådte i kraft ved fangstsæsonen 1985/86.

4) Endvidere har Japan ved fangst af finhvaler ikke handlet i overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til vedtægternes § 10(d), der under anvendelse af fabrikksskibe forbyder fangst af alle store hvaler bortset fra vågehvaler. Denne bestemmelse forbyder indirekte fangst af de omhandlede hvaler på åbent hav langt fra land, herunder ved Antarktis.

5) Domstolen slår fast, at Japan ikke har handlet som krævet i henhold til § 7(b) i vedtægterne, som forbyder kommerciel fangst i det Antarktiske Hvalreservat.

6) Det blev fastslået at Japan har handlet i overensstemmelse med § 30 i vedtægterne, idet Japan forudgående har fremsendt projektbeskrivelse til den Internationale Hvalfangstkommission. Denne del af kendelsen blev vedtaget med 13 stemmer for og tre imod.

7) Domstolen traf kendelse om, at de udstedte tilladelser til fangst ved Antarktis skal tilbagekaldes, og at Japan skal afholde sig fra at udstede yderligere tilladelser til videnskabelig fangst i henhold til det nuværende projekt (JARPA II).

Formanden for dommerpanelet Peter Tomka fremhævede, at Japan har planlagt at fange 850 Antarktiske vågehvaler pr år, et antal som de langt fra tager, ligesom Japan er langt fra at fange de 50 finhvaler og 50 pukkelhvaler, som de i henhold til det videnskabelige program ville fange pr år. Tomka konkluderede bl.a. på den baggrund, at fangsten ikke foregår med videnskabeligt formål.

Repræsentanten for det japanske udenrigsministerium Noriyuki Shikata udtalte efter domsafsigelsen, at kendelsen var meget skuffende, men at Japan er et land, der respekterer loven og er et ansvarligt medlem af det globale samfund, og derfor vil man respektere afgørelsen.

Den 2. april kom så den melding, vi alle ventede på. Japans Premierminister Shinzo Abe udtalte til avisen Kyodo, at det var meget skuffende, at domstolen havde afgjort, at Japans hvalfangst ikke skete med videnskabeligt formål, men at Japan vil følge afgørelsen. Denne udtalelse direkte fra Premierministeren er af stor betydning. I Japan er det Hvalfangstinstituttet, der bestemmer alt vedrørende fangsten, og dette institut er lovgivningsmæssigt bundet op direkte under Premierministerens kontor.

Udover fangsten ved Antarktis, udfører Japan tillige videnskabelig fangst af store hvaler i havet omkring Japan samt endvidere kystfangst af småhvaler. Disse fangster er ikke omfattet af Den Internationale Domstols afgørelse.

Birgith Sloth, 3.april 2014